

Ми вбачаємо величезну різницю між етикою та законодавчим регулюванням. Етика базується на принципах, тоді як законодавство встановлює правила. Етичні дилеми унікальні, кожену ситуацію потрібно розглядати окремо, а рішення ухвалювати на підставі розсуду та окремої думки кожної особи. Законодавство не може ґрунтуватися на такому суб'єктивізмі, закон має бути чітким, однозначним та універсальним. Тому жодні етичні принципи та норми не можуть бути об'єктом законодавчого регулювання.

На нашу думку, ідея законодавчо зобов'язувати будь-яких осіб, окрім публічних службовців, дотримуватися визначеного кодексу етики не є продуктивною. Держава через законодавство може регулювати поведінку лише своїх працівників. Професійна поведінка інших осіб, у тому числі бухгалтерів, може й має регулюватися галузевими професійними асоціаціями через ухвалені ними кодекси етики чи стандарти професійної поведінки, і держава не має жодним чином втручатися в цей процес.

Етика в бухгалтерській роботі є невід'ємною частиною успішної діяльності. Розуміння та вирішення етичних викликів сприяє створенню довіри, прозорості та стабільності у фінансовому менеджменті. Забезпечення високих стандартів етики стає ключовим кроком до професійного росту та успіху в бухгалтерській сфері

Список використаних джерел: 1. Орехова А. І. Проблемні аспекти дотримання етичних норм професійними бухгалтерами. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 23. С. 5–9. 2. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів. IFAC, 2018. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf.

УДК 657

Маначинська Ю.А., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування

Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Чернівці, Україна

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК НАУКИ

Ключові слова: облік, актуарна звітність, бізнес, оцінка, n-вимірний модель, управління.

В умовах воєнного стану вітчизняні суб'єкти господарювання потребують підвищення ефективності облікової системи та забезпечення належного рівня безпеки даних в середовищі українських цифрових програмних продуктів. На сучасному етапі розвитку національна облікова парадигма переходить на нову актуарну шаблону в системі багатовимірної інтерпретації соціально-економічних явищ та процесів. Тому потребують належного рівня обґрунтування на законодавчому рівні теоретичні засади n-вимірної парадигми актуарного бухгалтерського обліку в контексті управління розвитком бізнесу та повоєнної відбудови.

Безпосередньо зміст 5D-парадигми актуарного обліку відіграє ключову роль при підготовці закладами вищої освіти бухгалтерів нового покоління. Визначена нами у попередніх дослідженнях просторова інтерпретація 6D та 7D моделей розвитку бізнесу на основі інформаційного підґрунтя актуарного обліку в умовах геоекономічних сценаріїв для України доводить, що вона може слугувати свого роду «панацеєю» в умовах воєнного стану для підтримки вітчизняних суб'єктів господарювання шляхом підвищення їх інвестиційної привабливості на міжнародній арені. Крім того, дослідження теоретичних основ актуарного обліку та проведена його порівняльна характеристику з управлінським обліком, дає змогу стверджувати, що його необхідно вести в міру виникнення такої необхідності, зокрема в умовах продажу бізнесу як цілісного майнового комплексу (ЦМК).

Концептуальні засади n-вимірної параметризації актуарного обліку в контексті потрійної системи рахівництва базуються на розкритті змісту актуарного підґрунтя 3D-фінансової звітності, як основа побудови n-вимірної національної моделі обліку. Особливу увагу варто приділяти саме просторовій інтерпретації актуарної облікової інформації на 3D-рахунках сили та функціональному потенціалу дискрептивного запису, а також оцінці за справедливою вартістю як однієї із важливих прерогатив актуарної стадії розвитку бухгалтерського обліку.

Дослідженню теоретичних та методичних аспектів актуарного обліку, тобто – сучасної шаблони розвитку бухгалтерського вчення, як науки, присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як В.Г. Когденка, М.В. Кужельного, М.І. Кутера, А.О. Лаговської, С.О. Левицької, Дж. Мартіна, О.О. Осадчої, С.Г. Пенмана, Дж. Петті, Ж. Рішара, Т.М. Сльозко, Б. Стюарта, І.Й. Яремка та інших. Проте, жоден із науковців не акцентував увагу на багатовимірності як актуарного так і традиційного облікового простору, а також на потенційній і нагальній необхідності розробки пріоритетно нової 5D-парадигми актуарного обліку. Саме інтерпретація традиційного бухгалтерського обліку крізь призму n-вимірної актуарної облікової парадигми сприятиме комплексному виявленню причинно-наслідкових зв'язків впливу господарських операцій на показники звітності, а також сприятиме побудові мислення на рівні проведення та фінансового результату компанії.

Зокрема, на думку І.Й. Яремка, концептуальна основа сучасної теорії бухгалтерського обліку лише незначною мірою відповідає вимогам цифрового суспільства та змісту інформаційно-інтелектуального економічного середовища. Забезпечення об'єктивними даними фінансових відносин, зокрема зниження інвестиційних ризиків, вимагає нового (додаткового) обсягу даних, їх структуризації, які необхідні для управління економічними процесами, загалом. Вирішення існуючих проблем, пов'язаних з приведенням теоретико-методологічної основи обліку до умов реальної економіки, у багатьох сформульованих концепціях і парадигмах через лібералізацію (послаблення норм стандартизації і регламентації) та диверсифікації, в основі яких покладається принцип «різна інформація для різних цілей і користувачів» [5, с. 251 – 252]. Цілком погоджуємося з таким підходом науковця, адже нові геоекономічні сценарії для України диктують нові «правила гри» для ефективного функціонування в цифровій економіці.

Повоєнна відбудова національної економіки в контексті плану відновлення України також включає забезпечення продовольчої безпеки на загальнодержавному рівні, тому важливим є практичне впровадження актуарного бухгалтерського обліку та звітності саме на підприємствах аграрного сектору. Адже статистична оцінка результативності діяльності аграрного сектору України в контексті продовольчої безпеки свідчить по потребу галузі у додаткових фінансових інвестиціях задля забезпечення безперервності функціонування на міжнародній арені аграріїв. Інвестиційне забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств і детальний та всебічний аналіз зовнішньоторговельного балансу України в контексті трансфертного ціноутворення та імплементації п.13 Плану ВЕРС свідчить, що саме перехід на актуарну шаблону розвитку сучасного облікового вчення здатен подолати «агентський конфлікт» між дійсними власниками бізнесу та менеджментом вищих ланок управління.

Засади n-вимірної парадигми актуарного обліку та звітності базуються на методологічних аспектах актуарного обліку в системі Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та Концептуальної основи фінансової звітності. Зокрема у попередніх наших дослідженнях було розроблено Проект НП(С)БО 3 «Актуарна фінансова звітність». Особливої уваги заслуговує наукове обґрунтування теорії агентських відносин крізь призму 5D-актуарної управлінської звітності. При цьому варто застосовувати методику трансформації традиційної фінансової звітності з 3D в 5D-актуарну управлінську звітність.

Саме актуарна облікова парадигма забезпечує належний рівень керування силовим імпульсом капіталу аграрного підприємства. Адже вона дає змогу оптимізувати методику оцінки вартості агробізнесу методом скорегованих чистих активів за даними актуарної звітності. Зокрема розроблена нами 5D-модель управління вартістю аграрного підприємства в умовах його продажу як ЦМК дає змогу оптимізувати алгоритм оцінки вартості всього у два етапи. Тому, вважаємо за необхідність практично застосовувати на сільськогосподарських підприємствах Звіт про силовий імпульс капіталу (3D-ARCIR) для підвищення рівня їх інвестиційної привабливості та відповідно забезпечення продовольчої безпеки країни.

Список використаних джерел: 1. *Кужельний М.В., Левицька С.О.* Організація обліку : навч. підручн. Рівне : НУВГП, 2010. 352 с. 2. *Лаговська А.О.* Актуарна концепція бухгалтерського обліку: *Зимові читання*: зб. тез доп. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. (Житомир, 22 – 23 лют. 2012р.). м. Житомир, С.57-58. 3. *Левицька С.О., Лебедзевич Я.В., Осадча О.О.* Звітність підприємств : підручн. Острог : НУ «Острозька академія», 2012. 230 с. 4. *Сльозко Т.М.* Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 304 с. 5. *Яремко І.Й.* Концепції і парадигми бухгалтерського обліку як система наукових основ теорії. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2010. №691. С.246-252. URL : <https://ena.lpnu.ua:8443/server/api/core/bitstreams/848cf69b-ec81-41bd-89c1-831291907e60/content> (дата звернення: 28.10.2023). 6. Richard J. Comptabilites et practigues comptables. 1996. Dalloz: Paris IX. P.160 7. Penman S.H. Financial Statement Analysis and Security Valuation. 3rd ed. New York : MsGraw-Hill/ Irwin, 2007. 241 p.

УДК 657

Сторожук Т.М., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку та консалтингу

Умаров А.В., здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Державний податковий університет, м. Ірпінь, Україна

АДАПТАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Ключові слова: міжнародні стандарти, фінансова звітність, інтеграція, стандартизація.

В сучасному світі, коли глобалізація стає невід’ємною частиною нашого життя, коли країни прагнуть стандартизації та інтеграції з більш розвиненими країнами, питання упорядкування бухгалтерського обліку та фінансової звітності до міжнародних стандартів стає дуже актуальним. В цей час облік і звітність стають не просто видо- чи функціонально-зміненими, а відкривають шляхи для обміну досвідом, інформацією та створення єдиних підходів для всіх різноманітних фахівців в будь-якій частині світу. Проте, за кожним намаганням покращити або відтворити досвід інших, важливо не забувати про власні особливості та специфіки, що пов’язані з вибором вектору розвитку країни.

Євроінтеграція України – найважливіше питання, після війни, що наразі турбує українців. Проте, проблемою України є те, що з 1991 року, країна так і не відріклася повністю від радянських стандартів, систем та ідеологій. І одною з вимог до наближення вступу України до ЄС є саме перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності (далі МСФЗ). Більшість розвинених країн світу вже перейшли або збираються перейти на шлях єдиних підходів до формування інформації фінансової звітності загального призначення.

Головними перевагами запровадження міжнародних стандартів є:

- спрощення процесу фінансового звітування для уникнення необхідності формування багатьох форм спеціалізованої звітності, що сприятиме зниженню ризиків для інвесторів та кредиторів;

- створення звітності, яка відповідає потребам зарубіжних партнерів та зовнішніх інвесторів;

- збільшення довіри до фінансової звітності і її показників;

- забезпечення прозорості, доступності та зрозумілості звітної інформації;

- можливість використання фінансової звітності для об’єктивного прийняття та ухвалення обґрунтованих управлінських рішень різноманітними користувачами;

- підтвердження достовірності звітності провідними аудитором світу [1].

Хоч переваг дійсно багато і вони спрямовані на покращення фінансової звітності та спрощення ведення обліку, проте на цьому шляху є проблеми.

По-перше, відсутність стандартизованих вимог щодо застосування МСФЗ в Україні, а також відсутність обов’язкових норм щодо використання МСФЗ на практиці всіма суб’єктами господарювання, що може призвести до різних відхилень. Крім того, це створює труднощі при порівнянні фінансової звітності, яка складена за різними підходами.

По-друге, відсутність достатньої кількості висококваліфікованих спеціалістів для формування фінансової звітності відповідно до МСФЗ. Це є актуальною проблемою в країнах,